

Agenda

Hervormde Gemeente

Blija - Hogebeintum

Kerkdiensten

In de maanden januari en februari hebben we geen eigen kerkdiensten u kunt afstemmen op Omrop Fryslân

Zondag 24 januari Tsjerketsjinst Trinitas Heerenveen
10.00 uur

Zondag 31 januari Tsjerketsjinst Trinitas Heerenveen
10.00 uur, ds. D. Van Houten

Zondag 7 februari Tsjerketsjinst Krústsjerke Burgum
10.00 uur

Zondag 14 februari Tsjerketsjinst Krústsjerke Burgum
10.00 uur, of eigen tsjinst om 09.30 uur

Zondag 21 februari Tsjerketsjinst Krústsjerke Burgum
10.00 uur

Zondag 28 februari Tsjerketsjinst Krústsjerke Burgum
10.00 uur, of eigen dienst om 09.30 uur, Gezamenlijke dienst

Oecumenisch Leesrooster

24 jan	3 ^e na Epifanie	1Sam 3, 1-10; Marcus 1, 14-20	groen
31 jan	4 ^e na Epifanie	Deut 18, 15-20; Marcus 1, 21-28	groen
7 febr	5 ^e na Epifanie	2Kon 4, 18-21; Marcus 1, 29-39	groen
14 febr	6 ^e na Epifanie	2Kon 5, 1-3,9-15b; Marcus 1, 40-45	groen
17 febr	Aswoensdag	Jes 58, 1-10; Matt 6, 1-6,16-21	
21 febr	1 ^e 40dagentijd	Gen 9, 8-17; Marcus 1, 12-15	paars
28 febr	2 ^e 40dagentijd	1Kon 19, 9-18; Marcus 9, 2-10	paars
7 maart	3 ^e 40dagentijd	Ex 20, 1-17; Joh 2, 13-22(25)	paars
10 maart	Biddag	Pred 3, 1-13; Marcus 4, 1-9	paars
14 maart	4 ^e 40dagentijd	Jozua 4, 19-5, 10-12; Joh 6, 4-15	paars
21 maart	5 ^e 40dagentijd	Jer 31, 31-34; Joh 12, 20-33	paars

Snein 15 septimber 2019
oantrûntsjiinst yn de
Nicolaastsjerke Blije

It Kwartettekoar
û.l.f. Hindrik van der Meer
songen liturgy "Mei hertslach sjonge"

Het interieur van de hervormde kerk van Blije met in het midden een rij liggende grafzerken.
foto's jan Spoelstra

‘De Fryske flagge op ’e toer, dat sjogge minsken fan fierren’

Wiebe van der Hout

De grafzerk van Janco van Unema in de Nicolaaskerk van Blije inspireerde linnen- en zeefdrukkunstenares Nynke Runia tot toegepast werk in deze kerk. Hij introduceerde het vlas, de basis van haar linnen, in de streek.

Nog niet zo lang geleden ontdekte Runia in een boekje dat de in 1540 in de kerk van Blije begraven Janco van Unema meer deed dan vechten tegen de Saksische overheersing. Hij gaf de aanzet voor het verbouwen en verwerken van vlas in de streek.

In de geschiedenis gingen cichorei (grondstof voor surrogaatkoffie en medicijnen) en vlas vaak samen. De teelt van cichorei was de ideale voorbereiding voor de teelt van vlas. Geen wonder dus dat tot de jaren zeventig van de vorige eeuw vlakbij de Nicolaaskerk een oude chicorei-eest (drogerij) stond.

De kerk was verder omringd door vele kleine huizen. Die zijn weg, maar nog steeds leidt een steegje tussen nieuwe bescheiden huizen naar de ingang van het godshuis. Het oudste deel van de huidige kerk (anno begin zestiende eeuw) is de onderkant van de toren met muren van ruim 1,5 meter dik.

„It ljocht mei hast rûnom grutte finsters, de romte en it sjongt hjir prachtich”, vertelt Binne Reitsma over wat hem het meest in de kerk bevalt. Hij is diaken, voorzitter van de kerkenraad, preekvoorzitter en kostert ook wel in de kleine Hervormde Gemeente. Het lastigst zijn de vele op- en afstapjes in de vloer van zerken, estriken en rood hout.

„Nynke Runia hat hjir op 'e knibbels yn tsjerke lein”, zegt Reitsma, wijzend op de grafzerken. Zij maakte gipsafdrukken en papierafgietsels van delen van de zerken: de figuren in de hoeken en het hoofd van Janco van Unema. Dat hard geworden masker en ook ander materiaal is achter glas te zien om het maakproces van haar bedrukte linnen doeken inzichtelijk te maken.

De fragmentarische vormen van de zerken zijn zo gerangschikt dat ze eenmaal gezeefdrukt aan oude bouwtekeningen doen denken. Er hangen drie op een rij in het ruime en lege koor van de kerk. „Dit doek was laatst weg”, zegt Reitsma over een vlasafbeelding. Het werd gekocht door een Tsjerkepaad-bezoekster. Inmiddels hangt er een herdruk.

Blije doet vier zaterdagen in de zomer mee met de openkerkenroute. „Wy ha te min frijwilligers om mear te dwaan, it is ek noch fakânsje. Der komme 30 oant 40 minsken de sneon. Ien kear wiene der 45, doe wie der ek in fytsrûte.” Duitsers, twee Poolse vrouwen, een Frans gezin en een Friezin 'om utens' uit Schotland; Reitsma sprak ze allemaal bij de koffie op zaterdagmiddag.

„Wy ha as wy iepen binne de Fryske flagge op 'e toer. Dat sjogge minsken fan fierren.” Het plaatsen van de vlag gebeurt vanaf een zolder door een speciaal luikje. Omdat de kerk eigenaar was van de toren gebeurde dat lange tijd op kosten, 50 gulden, van de kerkvoogdij.

De kerk onderging al diverse restauraties. Nu baart de oude eikenhouten preekstoel, door Runia ook vrij 'vertaald' op een doek, enige zorgen. Er brokkelt hout af.

Het witte Van Dam-orgel (1870) is drie jaar geleden volledig uit elkaar geweest. Rond de eeuwwisseling is het wat romantischer gemaakt door het aanbrengen van een zwelkast en dispositiewijzigingen van de registers. Inmiddels is het alweer origineel gemaakt. Tijdens Tsjerkepaad wordt het bespeeld door organisten overal uit het land. „Der binne guon dy't in pear tsjerken ôfreizgje om op sneontemiddei hjir yn Fryslân te spyljen. Op 31 augustus komme der wer twa by ús.”

De weggehaalde kerkklokken kwamen na de oorlog niet terug uit Duitsland. De nieuwe grote klok herinnert daaraan met het begin van de inscriptie: 'de âlde klok bliuw wei as prooi fan dwinglandij'.

Blije telt op zo'n 800 inwoners maar liefst drie godshuizen. De gereformeerden – die 's zomers samen kerken met de hervormden – hebben nog De Haven en de vrijgemaakt-gereformeerden kerken ook in het dorp. Reitsma: „Der ha ek trije skoallen west, dêr is noch ien fan oer. Trije korpsen wiene der ek, dy binne allegear ferdwûn.”

In het kader van Tsjerkepaad zijn 256 kerken in Friesland open. Iedere zaterdag van 13.30-17 uur (soms afwijkende tijden) tot en met 14 september. In de kerken is voor 1 euro de Tsjerkepaadgids te koop met informatie over alle kerken. De Nicolaaskerk van Blije is open op 17 en 31 augustus.